

Komentář pro hodnocení překladu

UMĚLECKÝ TEXT – ORIGINÁL

Typ textu	Datum školního kola	Výchozí jazyk
Umělecký	5. listopadu 2025	Francouzština
Překladatelské zadání: Přeložte následující úryvek z románu Jacaranda (2024, pp. 135-136) od francouzsko-rwandského spisovatele, zpěváka a rappera Gaëla Faye. Text reflektuje genocidu, která ve Rwandě proběhla v roce 1994. Rozsah textu je 202 slov.		

Le soir, Eusébie rentrait tard. Stella et Rosalie dormaient depuis longtemps, et moi je l'attendais. Exténuée par ses journées à rallonge, entre le travail et les études, elle s'installait sur la terrasse, trempait ses pieds gonflés dans une bassine d'eau chaude et me racontait des anecdotes sur ses collègues de travail et ses professeurs. La fatigue n'entamait ni sa bonne humeur ni son sourire, que je discernais à peine dans la semi-obscurité.

Ce soir-là, nous bavardions de tout et de rien, comme d'habitude. Mais plus la discussion se prolongeait et plus il devenait certain que nous allions parler du génocide.

— Tu avances sur ton mémoire ?

— Pas vraiment. Je n'ai pas eu la force d'assister à d'autres procès. Les récits sont insoutenables. Je comprends maintenant pourquoi on dit qu'un génocide est indicible.

— Tu sais, l'indicible ce n'est pas la violence du génocide, c'est la force des survivants à poursuivre leur existence malgré tout.

— La nuit était douce, elle s'enroulait autour de nous comme un boa de plume. Parfois, Eusébie tapotait son crâne pour apaiser les démangeaisons dues aux tresses. Elle a sorti ses pieds de la bassine, les a séchés délicatement et s'est mise à les masser avec du beurre de karité.

PŘEKLAD VYTVOŘENÝ UMĚLOU INTELIGENCÍ POMOCÍ VOLNĚ DOSTUPNÉ VERZE PŘEKLADAČE DEEPL

Večer se Eusébie vracela domů pozdě. Stella a Rosalie už dávno spaly a já na ni **čekala**. **Vyčerpaná z nekonečných dnů, rozkročených mezi prací a studiem**, se usadila na terase, ponořila své oteklé nohy do lavoru s teplou vodou a vyprávěla mi historky o svých **kolezích z práce** a o svých **učitelích**. Únava jí nikdy neubrala na dobré náladě ani na úsměvu, který jsem v polotmě sotva **rozeznávala**.

Toho večera jsme si **povídaly o všem možném i o ničem**, jako obvykle. Ale čím déle rozhovor trval, tím bylo jistější, že se dostaneme k tématu genocidy.

— Postupuješ nějak se svou diplomkou?

— Ani ne. **Neměla** jsem sílu zúčastnit se dalších soudních procesů. Ty výpovědi se nedají snést. Teď už chápu, proč se říká, že genocida je nevyslovitelná.

— Víš, to nevyslovitelné není samotné násilí genocidy, ale síla těch, kteří ji přežili a dokážou dál žít navzdory všemu.

Noc byla mírná, **obklopovala nás jako péřové boa**. Občas si Eusébie poklepala na hlavu, aby utišila svědění způsobené copánky. Vytáhla nohy z lavoru, jemně je osušila a začala je masírovat bambuckým máslem.

KOMENTÁŘ

- V překladu francouzský styl přímé řeči (dlouhé pomlčky místo uvozovek).
- Vypravěč přeložen ženským rodem, přestože se jedná o muže. (Z úryvku není jasné.)
- Nepřirozené až podivně znějící výrazy („dny rozkročené mezi prací a studiem“, „mírná noc“).
- Doslovný překlad francouzských výrazů („povídat si o všem možném i o ničem“) nebo francouzské větné struktury začínající adjektivem („Vyčerpaná z nekonečných dnů [...] se usadila na terase [...]“).
- Zbytečná doslovnost („o kolezích z práce“ > „spolupracovník“).
- V kontextu vysoké školy mluvíme spíše o „vyučujícím“ než o „učiteli“.
- Nepovedené přirovnání: „[Noc] obklopovala nás jako péřové boa.“ Přestože jde o správný překlad slova „boa“ jako doplňku a nikoli jako hroznýše, problém je ve slovese „obklopovat“. Zatímco „noc“ člověka může obklopovat, u „péřového boa“ je s tímto slovesem problém.

Další možné problémy

- Slovo „mémoire“ může být chybně přeloženo jako „paměť“, dojde-li k záměně rodu. V úryvku se jedná o diplomovou (magisterskou) práci. Jelikož není z kontextu jasné, zda je o práci bakalářskou či magisterskou, „bakalářka“ není chyba.
- Je chybné přeložit „boa“ jako hroznýš (především českým studentům známému z *Malého prince*). Jedná se o péřové boa, studentům a žákům poměrně neznámý módní doplněk první poloviny 20. století. Varianty „péřový šál“, „péřová šála“ apod. jsou rozhodně lepší než „péřový hroznýš“.
- Překlad slova „anecdote“ jako „anekdota“ není nutně správný, ba naopak.

NÁVRH PŘEKladu VYTVOŘENÝ ČLOVĚKEM

Eusébie se vracela domů pozdě večer. Stella a Rosalie už dávno spaly, já jsem na ni čekal. Po dlouhém dni stráveném prací a studiem si celá vyčerpaná chodila sednout na terasu, máčela si své oteklé nohy v lavoru teplé vody a vyprávěla mi historky o svých spolupracovnících a vyučujících. Únava se nijak nepodepisovala na její dobré náladě ani úsměvu, který byl v tom pološeru sotva patrný.

Toho večera jsme si jako obvykle povídali o všem možném. Postupem času však bylo stále jasnější, že se budeme bavit o genocidě.

„Jak to jde s diplomkou?“

„Nic moc. Neměl jsem sílu se zúčastnit dalších procesů. Ty výpovědi jsou nesnesitelné. Už chápu, proč se říká, že je genocida nevypověditelná.“

„Víš, nevypověditelná není ani tak brutalita genocidy jako spíš síla přeživších žít navzdory všemu dál.“

Noc byla příjemná, vinula se kolem nás jako péřové boa. Eusébie se sem tam poklepala na temeni, aby si ulevila, když ji svěděly copánky. Vytáhla nohy z lavoru, jemně je osušila a začala si je masírovat bambuckým máslem.

ODBORNÝ TEXT – ORIGINÁL

Typ textu	Datum školního kola	Výchozí jazyk
Populárně-naučný	5. listopadu 2025	Francouzština
Překladatelské zadání: Přeložte úryvek z článku z internetového periodika RFI (Radio France Internationale), který najdete na následující adrese: https://www.rfi.fr/fr/sports/20250919-les-cyclistes-de-la-rd-congo-priv%C3%A9s-des-championnats-du-monde-au-rwanda . Rozsah výchozího textu je 208 slov.		

Les cyclistes de la RD Congo privés des Championnats du monde au Rwanda

Les Mondiaux de cyclisme débutent ce dimanche 21 septembre à Kigali, la capitale du Rwanda, jusqu'au 29 septembre. Mais à deux jours des premiers coups de pédales, la Fédération congolaise de cyclisme a décidé de ne pas envoyer de coureurs au Rwanda, pays accusé par Kinshasa de soutenir la rébellion du M23 dans l'est de la RDC.

Les Championnats du monde de cyclisme à Kigali constituent une grande première pour l'Afrique. Mais l'événement, qui vivra son apothéose les 27 et 28 septembre avec les courses en ligne femmes et hommes avec les plus grands noms de la discipline, aura lieu sans les représentants de la RDC.

« **La RDC est agressée par le Rwanda**, pays hôte de ladite compétition, explique Jean-Claude Congolo, secrétaire général de la Fédération congolaise de cyclisme. L'ossature de notre équipe nationale dames est basée à Goma qui est sous occupation. C'est ça même la raison de la non-participation de la RDC ».

Immense déception

Au courant de cette situation depuis cinq mois, les Léopards cyclistes congolais sont déçus mais obligés de s'y plier.

Plus qu'une déception, c'est un rêve brisé pour les cyclistes congolais, obligés sur décision du gouvernement de suivre la compétition à la maison.

PŘEKLAD VYTVOŘENÝ UMĚLOU INTELIGENCÍ POMOCÍ VOLNĚ DOSTUPNÉ VERZE PŘEKLADAČE DEEPL

Kongolští cyklisté z Demokratické republiky Kongo se nezúčastní mistrovství světa ve Rwandě

Mistrovství světa v cyklistice začíná tuto neděli 21. září v Kigali, hlavním městě Rwandy, a potrvá do 29. září. Jen dva dny před prvními závody se však **Kongoská cyklistická federace rozhodla neposlat své závodníky do Rwandy**, země, kterou Kinshasa obviňuje z podpory povstalců hnutí M23 na východě DR Kongo.

Mistrovství světa v cyklistice pořádané v Kigali představuje **historicky první událost tohoto druhu** v Africe. Avšak **akce**, která vyvrcholí 27. a 28. září silničními závody žen a mužů s

účastí největších jmen cyklistiky, se **uskuteční bez zástupců Demokratické republiky Kongo**.

„DR Kongo je napadena Rwandou, která je hostitelskou zemí této soutěže,“ vysvětluje **Jean-Claude Congolo**, generální tajemník Kongolské cyklistické federace.

„Základ našeho ženského národního týmu sídlí v **Gomě**, která je okupována. Právě to je důvod, proč se DR Kongo nezúčastní.“

Obrovské zklamání

Kongolští cyklisté, **přezdívaní Leopardi**, o situaci vědí už pět měsíců. Jsou zklamání, **ale musí se rozhodnutí federace podřídít**.

Pro ně však nejde jen o zklamání – **je to splněný sen, který se rozpadl**, neboť **na rozhodnutí vlády musí sledovat mistrovství světa jen z domova**.

KOMENTÁŘ

- Nepochopitelné užití tučného písma a kurzívy (zanecháno přesně tak, jak bylo vygenerováno AI).
- Nesprávný překlad „kongolský“ či „kongoský“ – správně „konžský“.
- Zbytečný pleonasmus hned v názvu na styl „Kongolský z Konga“.
- Nevhodně použito slovo „akce“.
- Nesmyslný překlad spojující dva výrazy: „splněný sen“ a „sen, který se rozpadl“.

NÁVRH PŘEKLADU VYTVOŘENÝ ČLOVĚKEM

Cyklisté z Demokratické republiky Kongo vyřazeni z mistrovství světa ve Rwandě

Světový šampionát v cyklistice začíná tuto neděli 21. září v Kigali, hlavním městě Rwandy, a bude trvat až do 29. září. Nicméně dva dny od prvního šlápnutí do pedálů se Konžská cyklistická federace rozhodla neposlat závodníky do Rwandy, země, kterou Kinshasa obvinila, že podporuje vzpouru M23 na východě DRK.

Světový šampionát v cyklistice v Kigali je pro Afriku velkou premiérou. Ale událost, která vyvrcholí 27. a 28. září silničními závody žen a mužů s největšími jmény této disciplíny, proběhne bez zástupců DRK.

„DRK je napadena Rwandou, hostitelskou zemí zmíněného závodu,“ vysvětluje Jean-Claude Congolo, generální tajemník Konžské cyklistické federace. „*Páteř našeho ženského týmu sídlí v Gomě, která je okupována. To je právě důvod neúčasti DRK.*“

Obrovské zklamání

Členové konžského cyklistického týmu Léopards, kteří jsou o této situaci informováni již pět měsíců, jsou zklamaní, ale musí se s tím smířit. Je to pro ně více než zklamání, je to zničený sen, protože na základě rozhodnutí vlády jsou nuceni sledovat soutěž z domova.